

1. Referentie

Referentie	Bal, S., Van Oost, P., De Bourdeaudhuij, I. & Crombez, G. (2002). De mediërende rol van vermijding bij stress-gerelateerde problemen. Zelfrapportage-onderzoek bij niet-klinische adolescenten. <i>Gedrag en Gezondheid</i> , 30, (1), 3-16.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

Prevalentie-onderzoek bij groepen niet-klinische adolescenten geeft aan dat 40 tot 70 % voor de leeftijd van 18 jaar één of meerdere stressvolle gebeurtenissen meemaakt. Naargelang de ernst van deze stressvolle gebeurtenissen wordt bij hen een grote variëteit aan mogelijke stressreacties gerapporteerd, zoals angst, depressie, dissociatieve klachten, gedragproblemen, problemen op school, seksuele problemen en problemen gerelateerd aan een post traumatische stress stoornis.

Vaak ontwikkelen deze jongeren ook een negatief zelfbeeld wat zich kan uiten in een lage zelfwaardering, een negatief zelfconcept en een negatief lichaamsbeeld.

Men zoekt in het onderzoek naar de verschillende copingstrategieën, naar de prevalentie van stressvolle gebeurtenissen bij Vlaamse, niet-klinische groep adolescenten, naar een antwoord op de vraag of jongeren die een seksueel stressvolle ervaring rapporteren meer stressgerelateerde problemen en een negatiever zelfbeeld hebben en of de gehanteerde copingstrategie een mediërende functie heeft tussen het type stressvolle gebeurtenis en psychische gevolgen.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Gezondheid
Trefwoord(en)	Copingstrategieën, negatief zelfbeeld, post traumatische stress, seksueel misbruik, stressvolle situaties

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Bal Sarah, Van Oost Paulette, De Bourdeaudhuij Ilse, Crombez Geert, prof. dr. De Corte W., Cocquyt Ellen, De Meulenaere Sandy & Gryspeerdt Vanessa UGent http://www.ugent.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat is de prevalentie van stressvolle gebeurtenissen bij Vlaamse, niet-klinische groep adolescenten? Vertonen jongeren die een seksueel stressvolle ervaring rapporteren meer stress- gerelateerde problemen en een negatiever zelfbeeld dan de jongeren die een andersoortige stressvolle ervaring rapporteren? Zijn er verschillen in copingstrategieën tussen deze drie groepen? Heeft de door de jongere gehanteerde copingstrategie een mediërende functie tussen het type stressvolle gebeurtenis en psychische gevolgen?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks- methode	Kwantitatief, schriftelijk onderzoek in de vorm van een verschillende vragenlijsten met gesloten antwoordmogelijkheden: - 'Clinician-Administered PTSS Scale for Children and Adolescents.' (Een klinisch interview). - 'How I Cope Under Pressure Scale'. Dit is een vragenlijst die strategieën meet die kinderen en jongeren gebruiken bij problemen. Op een vierpuntenschaal (gaande van nooit, soms, vaak tot meestal) dient men aan te geven hoe vaak men in de afgelopen maand een bepaalde strategie heeft aangewend. - 'Traumatic Symptom Checklist for Children.' is een zelfrapportageschaal die de symptomatologie na trauma meet bij jongeren tussen de acht en zestien jaar oud. - 'Self Description Questionnaire II'. Een hoge score op de subschaal wordt geïnterpreteerd als een hoge score van zelfevaluatie voor het betreffende domein, een lage score betekent een laag zelfperspectief.
Onderzochte groep	Zeven scholen waren bereid om mee te werken. In samenspraak met de directie werden per studiejaar willekeurig twee klassen geselecteerd. Adolescenten die geen stressvolle gebeurtenis rapporteerden vullen in de plaats van de traumasymptoom lijst een dummy vragenlijst in, zodat alle adolescenten even veel tijd aan het invullen besteedden. In totaal vulden 1041 adolescenten de vragenlijst in. Data van 970 proefpersonen werd geanalyseerd. De definitieve onderzoeksgroep (N= 970) bestaat uit 48% jongens (N= 462) en 52% meisjes (N= 508). Het leeftijdsbereik varieert tussen 11 en 19 jaar, met een gemiddelde leeftijd van 14.4 jaar. Er is 43% (N= 423) afkomstig uit het Algemeen Secundair Onderwijs (ASO) en 36% (N= 350) uit het Technisch Secundaire Onderwijs (TSO) en 21% volgt Beroeps Secundaire Onderwijs. De economische status (SES) varieert: 6,6% (N= 64) komt uit een gezin met hoge SES, 34,2% (N= 332) komt uit een gezin met een middelmatige SES en 42,7% (N= 414) is afkomstig uit een gezin met een lage SES. De onderzoekspopulatie werd in drie groepen ingedeeld: groep 1: adolescenten die een seksuele stressvolle gebeurtenis rapporteerden (N= 96), groep 2: adolescenten die andersoortig stressvol gebeuren rapporteren (N= 591) en groep 3: adolescenten die geen stressvolle gebeurtenis rapporteerden (N= 283).
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Stressvolle gebeurtenissen	Verschillen met betrekking tot traumaspecifieke symptomen tussen jongeren die een seksueel stressvolle gebeurtenis rapporteerden (groep 1) en jongeren die een andersoortige stressvolle gebeurtenis rapporteerden (groep 2) werden onderzocht. Er was een significant multivariaat effect. Seksueel gestresseerde adolescenten rapporteerden meer angst; meer depressieve klachten; meer PTS symptomen; meer dissociatieve klachten; meer woede en meer seksuele problemen, dan jongeren uit groep 2.
Stress- gerelateerde problemen en een negatiever zelfbeeld	Voor zelfbeeld werden significante verschillen gevonden voor emotionele stabiliteit, relaties met leeftijdsgenoten van hetzelfde geslacht en wiskundige mogelijkheden. De tests tonen aan dat jongeren die een seksueel stressvolle gebeurtenis rapporteerden (groep 1) minder emotioneel stabiel zijn dan de jongeren uit elk van de twee andere groepen. De adolescenten uit groep 1 percipieerden hun relatie met leeftijdsgenoten van hetzelfde geslacht ook positiever dan de jongeren die geen stressvolle gebeurtenis rapporteerden (groep 3). Tenslotte schreven de jongeren die geen stressvolle gebeurtenis rapporteerden (groep 3) en de jongeren die een andersoortige stressvolle gebeurtenis rapporteerden (groep 2) zichzelf betere wiskundige mogelijkheden toe dan de jongeren uit groep 1 ($p=.01$).
Verschillen in copingstrategieën	Significante verschillen tussen de drie groepen werden gevonden. Dit effect werd gevonden voor <i>actieve coping</i> , <i>afleidingsstrategieën</i> en <i>vermijdende copingstrategieën</i> maar niet voor <i>steun zoeken</i> . Het bleek dat jongeren die geen stressvolle gebeurtenissen rapporteerden (groep 3) meer actieve coping stelden dan jongeren die andersoortige stressvolle gebeurtenissen rapporteerden (groep 2). Deze laatste groep stelt wel meer afleidingsstrategieën dan groep 3. Jongeren die een seksueel stressvolle gebeurtenis rapporteren (groep 1) hanteren meer vermijdende copingstrategieën dan de twee andere groepen.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Heel wat niet- klinische Vlaamse adolescenten (40 tot 70 procent) maken voor de leeftijd van 18 een of meerdere stressvolle gebeurtenissen mee. Naargelang de ernst van deze stressvolle gebeurtenissen wordt bij hen een grote variëteit aan mogelijke stressreacties gerapporteerd, zoals angst, depressie, dissociatieve klachten, gedragproblemen, problemen op school, seksuele problemen en problemen gerelateerd aan een post traumatische stress stoornis.

Vaak ontwikkelen deze jongeren ook een negatief zelfbeeld wat zich kan uiten in een lage zelfwaardering, een negatief zelfconcept en een negatief lichaamsbeeld.

Volgens de resultaten van het onderzoek rapporteerden seksueel gestresseerde adolescenten meer angst, meer depressieve klachten, meer PTS symptomen, meer dissociatieve klachten, meer woede en meer seksuele problemen dan jongeren uit groep 2.

De tests tonen aan dat jongeren die een seksueel stressvolle gebeurtenis rapporteerden (groep 1) minder emotioneel stabiel zijn dan de jongeren uit elk van de twee andere groepen. De adolescenten uit groep 1 percipieerden hun relatie met leeftijdsgenoten van hetzelfde geslacht ook positiever dan de jongeren die geen stressvolle gebeurtenis rapporteerden (groep 3). Tenslotte schreven de jongeren die geen stressvolle gebeurtenis rapporteerden (groep 3) en de jongeren die een andersoortige stressvolle gebeurtenis rapporteerden (groep 2) zichzelf betere wiskundige mogelijkheden toe dan de jongeren uit (groep 1).

De verschillen in coping tussen de groepen zijn significant tussen de drie groepen. Dit effect werd aan de hand van univariate tests gevonden voor actieve coping, afleidingsstrategieën en vermijdende copingstrategieën (maar niet voor steun zoeken). Het bleek dat jongeren die geen stressvolle gebeurtenissen rapporteerden (groep 3) meer actieve coping stelden dan jongeren die andersoortige stressvolle gebeurtenissen rapporteerden (groep 2). Deze laatste groep stelt wel meer afleidingsstrategieën dan groep 3.

Jongeren die een seksueel stressvolle gebeurtenis rapporteren (groep 1) hanteren meer vermijdende copingstrategieën dan de twee andere groepen.

Tot slot de mediërende invloed van coping in de relatie tussen type stressvolle gebeurtenis en zelfbeeldperceptie: uit de resultaten blijkt dat men met name de copingstrategie 'afleiding' medieert tussen type stressvolle gebeurtenis en een positievere perceptie van de relatie met leeftijdsgenoten van het andere geslacht. 'Vermijdende coping' medieert tussen type stressvolle gebeurtenis en zich minder emotioneel stabiel voelen.

De mediërende invloed van coping in de relatie tussen type stressvolle gebeurtenis en alle stress-gerelateerde symptomen: angst, depressie, PTS, dissociatie, woede en seksuele problemen.

'Actieve coping' medieert tussen een stressvolle gebeurtenis en het optreden van woede.